

Napínavý a provokativní thriller se silným sociálním poselstvím potvrzuje, že Kati Hiekkapeltová je jedním z nejvýraznějších a nejdůležitějších hlasů žánru scandi-noir.

EVA DOLANOVÁ, SPISOVATELKA

Nejlepší
finská krimi
roku 2014

KATI
HIEKKAPELTOVÁ

Bezbranní

DETEKTIVNÍ ROMÁN HOST

Bezbranní

Kati Hiekkapelto

Brno

Bezbranní

2018

B

Copyright © Kati Hiekkapelto, 2014

Translation © Linda Dejdarová, 2018

This work has been published with the financial assistance of

FILI — Finnish Literature Exchange

Tato kniha byla vydána s finanční podporou nadace FILI

F I
L I

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2018 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-642-6 (PDF)

ISBN 978-80-7577-643-3 (ePUB)

ISBN 978-80-7577-644-0 (MobiPocket)

Robertovi, Iloně a Aino

Horký vítr dul průsmykem a tlačil před sebou neurčitou hrozbu afghánského pohraničního pásma. Vzduch se tetelil ve sluneční záři, všude vládlo ticho. Na obzoru vyskočila skvrna, která se rychle zvětšovala. Byl to automobil. Terénní vůz plný mužů. Jejich siluety na korbě prodlužovaly hlavně pušek, smrtící mosin-naganty a kalašnikovovy s bodáky trčícími k nebi, které zastiňoval hustý prach a písek zvířený autem. Vůz se přibližoval velkou rychlostí, nyní se mezi muži na korbě dala rozeznat menší postava, černá a poněkud schoulená. Vůz zabrzdil. Dva muži s puškami sestoupili, jeden z nich napřáhl ruku a pomohl na zem ženě zahalené v burce. Žena si opatrně upravila šátek, látkovou mřížku, která jí zakrývala oči, a bez rozhlédnutí následovala ozbrojené muže k bíle omítnuté stavbě.

Ministerstvo zahraničních věcí

Oznámení ohledně cestování do Pákistánu

Na celém území existuje nebezpečí násilností a teroristických činů, zejména na hranicích s Afghánistánem. Ministerstvo doporučuje, aby se občané pokud možno vyhnuli cestování do země.

Situace v Pákistánu je stále nestabilní a ve všech regionech může docházet k násilnostem z nepředvídatelných politických, ekonomických, sociálních a náboženských důvodů.

V Karáčí, Pešávaru, Láhauru, Islámábádu, Květě a dalších větších městech existuje i nadále riziko teroristických útoků, nepokojů, násilností a demonstrací. Obzvláště velké riziko hrozí v oblasti hranic s Afghánistánem, kam by občané neměli cestovat vůbec. I v Karáčí se v posledních dnech násilí stupňuje. Na celém území země doporučujeme mít se na pozoru a dbát zvýšené opatrnosti.

Důrazně doporučujeme vyvarovat se jakýchkoliv cest do oblastí ovládaných kmeny na severozápadě země (kmenová území FATA včetně Chaibarského průsmyku, Pešávar a údolí řeky Svát) a do provincie Balúčistán.

V Pákistánu je rouhání přísně stíháno jako trestný čin, za nějž může být uložen dokonce trest smrti.

Sammy přicestoval do Finska stejným způsobem a stejnou trasou jako heroin, i jemu tak dobře známý, určený lačným žilám západní Evropy: ukrytý v nákladním autě vypuzujícím hustý oblak výfukových plynů, přes nekonečné Rusko, nelegálně.

Heroin pokračoval v cestě, Sammy zůstal.

Požádal o azyl, usadil se v uprchlickém táboře, pokusil se zapomenout na heroin, a dokonce v tom poměrně uspěl, čekal dva roky, čtyři měsíce a týden. Obdržel rozhodnutí o vyhoštění a zmizel pod zemí. Na ulici. Objevil subutex.

Sammymu se na čele perlil studený pot a začínala ho bolet hlava. Spočítal si peníze: drobná bankovka z dobročinné sbírky církevní obce a dvě jedoeurové mince. Na něco mu to vystačí. Pak bude mít víc sil soustředit se na úvahy, kde získat další finance. Pokud člověk vytrvale hledá, peníze se kupodivu vždy někde objeví. Sammy sbíral láhve. Pracoval načerno v pizzerii, uklízel a dělal poslíčka majitelům. Prodávat se na štěstí nemusel příliš často, ani přímo porušovat zákon. Nebyl žádný kriminálník. Nesnášel ty, kdo okrádali důchodce, kdo se vloupávali do cizích domovů. To se mu hnusilo ze všeho nejvíc. Domovy jiných lidí jsou nedotknutelné. Domov je domov.

Každý má mít právo cítit se tam v bezpečí. Kdyby on směl být v bezpečí svého domova, nikdy by se nedostal do téhle situace. Chodil by do školy a plánoval svoji budoucí kariéru. V neděli by v kostele pokukoval po dívce, kterou mu vybrali. Byla by krásná. Když by vycítila jeho pohled a stydlivě sklopila zrak, husté, zatočené řasy by jí vykreslovaly na vysoké lícní kosti stín. Na něžné tváři by se jí vlnil drobný úsměv. Bylo by jaro. Venku by se ozýval jen ptačí zpěv, bylo by teplo a tisíce ovocných stromů jeho rodného údolí by kvetly.

Mrazivý vítr mu profukoval oblečením. Zmrzlá hrbolatá země klouzala, Sammymu se šlo těžko. Přes den už trochu hřálo slunce. Sammy se poflakoval v odlehlé čtvrti, chvílemi zavřel oči a zvedl obličej k nebi, na tvářích ucítil náznak tepla, jenže večer zima znovu nemilosrdně udeřila a mráz zesílil. Prošívaná bunda z blešího trhu Armády spásy nebyla nijak zvlášť tlustá. O vrstveném oblékání Sammy nikdy neslyšel. Strávil na ulici už dva měsíce a neustále mrzl. Copak zima a chlad nikdy neskončí? Kde se vyspí příští noc?

Nejdřív ale potřeboval sub. Bubu. Tex. Milované dítě mívá mnoho jmen. Na jedné hodině finštiny probírali přísloví, hledali pro ně ekvivalenty v mateřštině. Sammy si nemohl vybatvit, jestli doma používali něco podobného, učitelka ho přátelsky pobízela, aby si vzpomněl. Připadalo mu, že od té doby uběhla celá věčnost.

Plahočivě se vydal ke čtvrti Leppioja. Tam bydlel Make, dealer, se kterým se Sammy znal. Fin, sám závislý, stejně starý jako on. Sammy ho neměl nijak zvlášť rád, Make měl v sobě něco napjatého, připraveného vybuchnout, šílenství podněcované užíváním všelijakých návykových látek, které nahánělo strach. Jenže skoro vždycky měl nějaký fet. Možná Sammymu trochu sleví. A třeba ho u sebe nechá i přespát. Sammyho bolela hlava

čím dál víc. Zrychlil. Leppioja ležela daleko. Několik nízkých patrových domů a řadové domky nahodile roztroušené uprostřed lesa. Žádná typická feťácká čtvrť. Dokonce ani samoobsluha, která by se dala vykrást. Klid Sammymu vyhovoval, z nějakého důvodu se mnohem víc bál přistižení v centru než v jiné části města, přestože věděl, že v oblastech, kde se přistěhovalci skoro nevyskytují, přitahuje pozornost ostatních mnohem snáz. Rozlehlá sídliště jako Rajapuro, Koivuharju a Vaarala byla nejlepší. V nich se pohyboval fet i známí, dokonce jeho krajané. Na sídlištích na okraji města se mohl nadobro ztratit, a i v nich vládl určitý klid. Leppioja rozlehlá nebyla. Byt nejspíš vlastnili Makeho rodiče a syna tam nechávali bydlet. Jiné vysvětlení pro jeho umístění Sammy vymyslet nedokázal. Ani pro fakt, že Makeho ještě nevystěhovali.

Vchod do domu byl samozřejmě zamčený. Sammy nemohl Makemu oznámit svůj příchod, protože neměl mobil. Hon za fetem to výrazně komplikovalo, ale on se nebál námahy navíc. Zato možnost, že se stane součástí policejního vyšetřování, ho děsila dokonce víc než to, že mu dojde sub. Jeden chybný telefonát nebo textová zpráva a zůstane po něm stopa v policejním slídliském soukolí jako otisk zaječí tlapy v měkké závěji. Sammy se naučil rozeznat zaječí stopy. V noci běhala spousta zajíců tímhle městem, které on viděl jako pouhou bezvýznamnou mýtinu v lese, jenž zase představoval okraj sibiřské tajgy. Tam, odkud pocházel, žilo přes milion obyvatel. Navíc neustálé vyměňování mobilu a SIM-karty vyšlo draho a znamenalo i další riziko: nakupování v obchodě. Sammy se nechtěl ukazovat nikde, kde měli bezpečnostní kamery.

Nyní zariskoval. Čekal u dveří. Možná někdo přijde a on proklouzne dovnitř. Snažil se zůstat klidný, ale nervózně se rozhlížel. Viděl ho někdo? Nejbližší nízký patrový dům nestál

hned vedle, oddělovaly ho košaté borovice a keře obalené jinovatkou, dětské hřiště a zmrzlá zem. Těch několik pouličních lamp nestačilo na osvětlení celého prostoru mezi domy. Lidé v bytech byli ještě vzhůru, ale z osvětlených místností ven vidět nemohli. Sammy se nicméně neskrýval ve stínech. Jasná krychlovitá lampa nad vchodem do domu byla jako reflektor. V jejím světle získala Sammyho teple tmavá pokožka modravý odstín. Připadal si jako na jevišti a začala se ho zmocňovat nervozita. Od poslední dávky už uplynula příliš dlouhá doba. Sammy se snažil udržovat svoji spotřebu pod kontrolou, dával si jen tolik, aby zvládal strach a chladné noci. Jakmile bude všechno v pořádku, hned s tím přestane. Pak to půjde snadno, protože není silně závislý. Nyní ale cítil, jak ho zachvacuje třas. Byla příšerná zima. Měl chuť rozbít sklo ve dveřích. Rozkřičet se. Potřeboval se dostat dovnitř. U Makeho by se mu ulevilo. Vtom se na chodbě domu rozsvítilo. Sammy se napřímil, ustoupil o několik kroků a pokusil se vyloudit na tváři nenápadný přátelský úsměv, přestože věděl, že je to prakticky k ničemu. Tady nikdy nebude pouhou masou, která se mihne kolem, částičkou blaženě homogenní růžové hmoty: jeho černé oči a tmavá pleť Finy neodvratitelně bily do očí. Proto se musel aspoň pokusit působit přátelsky. Pokud někdo jako on vyvolal u ostatních byť i slabý pocit hrozby, hned sahali po telefonech a volali policii.

Vyšel muž, nijak zvlášť starý, ale ani úplně mladý. U Finů se věk odhadoval obtížně. Muž byl poměrně stylově oblečený. Dlouhý, tmavý vlněný kabát a klobouk. Přesto nepůsobil nijak bohatě. Oblečení bylo staré. Sammy pozoroval lidi tak dlouho, vlastně celý svůj život, že dokázal vycítit peníze. A přátelství. A nebezpečí. Nyní cítil nebezpečí. Právě když muž otevíral dveře, přinutil Sammy rty k úsměvu, přistoupil blíž ke vchodu,

jako by zrovna přišel, a předstíral, že v kapse loví klíče, přestože měl hrdlo sevřené strachy. To je ale náhoda. Dobrý večer. Boží požehnání vám i celé vaší rodině. Kdyby se na to zmoohl, měl by něco říct. Spokojil se s úsměvem a doufal, že není vidět, jak se třese. Muž ho sjel pohledem. Řekl cosi upjatým hlasem. Sammy ukázal prstem vzhůru, slabomyslně se přitom usmíval. Muž se zastavil mezi dveřmi a podezíravě na něj hleděl. Sammy postřehl mužovo váhání. Pocit nebezpečí zeslábl. Sammy znovu ukázal nahoru ke schodišti a odvážil se říct *friend*. Muž se ohlédl do chodby, kde zrovna zhaslo světlo. Jako by ho tma popohnala, zprudka otevřel dveře dokořán a vykročil ven, zmizel bez ohlédnutí. Sammy vklouzl do temného domu.

Vilho Karppinen se cítil unavený. Celý večer mu bylo příšerně špatně a několikrát málem usnul před televizí. Silou vůle se přesunul do postele, ale nyní nemohl usnout kvůli hrozně protivné hudbě, která se odněkud ozývala. Melodii nerozeznal, basy však burácely tak silně, že měl pocit, jako by putovaly z konstrukce budovy přes nohy postele přímo jemu do uší. Jako by se celá postel otřásala. Chvillemi hluk utichl a Vilho už málem usnul, jenže pak se hudba ozvala znovu a spánek zahnala. Tohle nebylo poprvé. Vilho čekal, že hlučný soused dostane varování, ale zřejmě se tak nestalo. Hluk pokračoval, sice ne každý večer, ale občas. Copak to nikoho jiného nerušilo? Zatracení haranti směli hulákat a rámusit celé noci, aniž kdokoliv zasáhl. Vilho už toho měl dost. Půjde a přinutí je vypnout ten rámus, co se ani nedal nazývat hudbou. Pokud neposlechnou, zavolá policii. Hned ráno to oznámí správci. Pa-viáni se budou muset vystěhovat a on bude moct v noci opět klidně spát. Svůj skromný spánek potřeboval, jako starý člověk na něj měl plný nárok.

Vilho se opatrně zvedl, posadil se na kraj postele a cítil, jak se mu hlava točí závratí. To se uklidní, pomyslel si. Vstal, namáhavě se odšoural do předsíně a s funěním si nazul pantofle. Jak to, že se cítil tak slabý? Odkdy? Ještě před dvěma roky v zimě na chatě lyžoval. Nebo to bylo dřív? Vyšel na chodbu jen v pyžamu, dveře bytu nechal pootevřené, nerozsvítil. Poslouchal, odkud rámus vychází. Ozýval se o patro níž. Určitě ten byt na konci chodby, kde bydlel nějaký mladý chuligán. Vilho ho neznal, ale několikrát ho potkal. Mladík ho nikdy nepozdravil ani se mu nepodíval do očí. Protivný parchant. Aspoň že bydlí ve stejném vchodě, pomyslel si Vilho spokojeně, nemusím se vracet pro kabát.

Pomalů sešel schody do přízemí a odhodlaně zazvonil. Dveře se otevřely a někdo s ním rychle škulbl dovnitř. Pěst mu sevřela předeek pyžama, utáhla ho tak, že látka Vilha škrtla na zádech.

„Co tady sakra šmíruješ, dědulo?“

Mladík se naklonil těsně k Vilhově tváři. Vilho ucítil pach alkoholu, poprvé uviděl sousedovy oči, místo zorniček měl jen maličké černé tečky. Vilho pochopil, že udělal chybu. Neměl si hrát na hrdinu, ale rovnou zavolat policii. Někdy člověk zapomene, kolik je mu let, ať se mu hlava točí sebevíc, síly se vytrácejí a ze zrcadla na něj hledí cizí, šedivá hrozinka.

„Mohli byste tu hudbu ztlumit?“ požádal Vilho. „Potřeboval bych se vyspat. Nic víc.“

„Jenže mi ji chcem poslouchat, sakra,“ řekl mladík a škulbal Vilhem směrem k obývacímu pokoji. Vilho se pokusil vzepřít. Bylo mu na omdlení. Snažil se klukovi vykroutit z pěstí, ale s jeho mladou silou znásobenou chemikáliemi nic nezmohl. Pokusil se ho udeřit, jeho vlastní pěsti však byly jako kožené rukavice usušené na topení. Zkroucené a k ničemu. Směš-

né. Uprostřed obývacího pokoje ovládaného chaosem mladík uvolnil sevření. Vilho zalapal po dechu. Na pohovce viděl sedět dalšího mladíka. Tmavého. S milýma, ospalýma očima. Vůbec nepůsobil hrozivě. Možná se Vilhovi nic nestane.

„Já to tak nemyslel,“ snažil se uklidnit situaci Vilho. „Jen jsem chtěl říct, že mě hudba ruší, protože bydlím přímo nad vámi.“

„Zavři hubu, dědku! Zasraná mumie, myslí si, že mu patří celej barák. Pořád ostatní šmíruje. Člověk od nich nikdy nemá pokoj, takový fízlové ti tu pořád dejchaj za krk.“

Mladík na pohovce cosi odpověděl mdlým hlasem. Vilho nerozuměl ani slovu, ale vycítil smířlivý tón. Všechno dobře dopadne. Obrátil se k odchodu. Vtom ho zalila vlna závratí, nohy se mu podlomily. Chytil se mladíka, který vztekle vykřikl a praštil ho pěstí do obličeje. Vilho upadl. Udeřil se hlavou o okraj stolu. Na páchnoucí koberec vystříkla krev, mezi prázdnou injekční stříkačku a plechovku od piva.

„Do prdele, já ho zabil,“ řekl mladík a vyprskl smíchy. Vilha opouštělo vědomí, ale stihl ještě zahlédnout, jak na něj kluk zírá nejdřív pobaveně, ale pak zvažně. Opatrně Vilhovi zkusil pulz, nenahmatal ho však.

„*He's fucking dead,*“ zařval na toho, který seděl na pohovce. „*We have to do something. Get up you fucking nigger, move your stinky ass, we have to do something and fast!*“

Tak časně ráno byla ještě tma. Starší vyšetřovatelka Anna Fekete se probudila s trhnutím, něco nepříjemného se jí zdálo, ale už si sen nepamatovala. Prostěradla promočil lepkavý pot. Anna si dala horkou sprchu a pak si uvařila pro změnu čaj, protože kávy pila v práci až dost. Četla ranní noviny, usrkávala čaj a poslouchala, jak se panelák probouzí. I soused se šel vysprchovat. V kuchyňské zdi šumělo potrubí. Odněkud se ozvalo bouchnutí. Annu napadlo, že se s žádným sousedem nezná. Na chodbě se náležitě odtažitě pozdravili, ale kdo sousedé byli, kde pracovali, jaké měli sny, šťastné chvílky a bolístky, o tom Anna nic netušila. Nedokázala ani přiřadit jména na dveřích správným tvářím. Vyhovovalo jí to tak. Po komunitním bydlení netoužila, nechtěla se účastnit dobrovolného úklidu dvora ani schůzí nájemníků, které se pořádaly v klubovně. Fungování v komunitě považovala za přeceňovaný mýtus. Toužili po něm ti, kdo s ním neměli vlastní zkušenost. Nemilosrdné hlídání, zasahování do osobních záležitostí ostatních a omezování svobody jedince, které často nabralo i násilnou podobu, se na Západě dařilo maskovat za něžnou starostlivost a péči, jejíž absence byla příčinou všech sociálních problémů společnosti. Anně to lezlo na nervy. Nebylo tomu tak dlouho, kdy i ve Finsku občané řešili především to, co si o nich pomyslí